

ZAKLJUČCI KONFERENCIJE

U okviru Devete međunarodne Konferencije Beogradske berze, koja je 18. novembra održana u beogradskom Hotelu Continental, preko 150 učesnika iz zemlje i inostranstva diskutovalo je na aktuelne teme koje se odnose na perspektive i stabilnost finansijskih tržišta, proces pristupanja Srbije Evropskoj uniji kao i savremenih trendova i rešenja koja će uticati na razvoj tržišta kapitala u narednom periodu. U okviru Konferencije doneti su sledeći Zaključci:

- Efikasna finansijska tržišta, i u okviru njih, tržišta kapitala, obezbeđuju stabilnost ekonomije i zadovoljavajući odnos između bruto domaćeg proizvoda, investicija i štednje. Ovo važi u svim nacionalnim ekonomijama, shodno tome i u srpskoj, čiji se dodatni razvoj u okviru finansijskih tržišta može podstaći pokretanjem tržišta korporativnih i municipalnih obveznica, kao i unapređenjem uloge i značaja ostalih sektora finansijskog posredovanja i njihove konkurentnosti trenutno izrazito dominantnom bankarskom sektoru.
- Razvoj dugovnih hartija od vrednosti javnog i privatnog sektora omogućava finansiranje investicija i uvećanje raspoložive štednje bez nepoželjnih monetarnih posledica. Za potrebe razvijanja ovakvog sistema finansiranja u Srbiji neophodno je sniziti inicijalne fiksne troškove emisije, formirati informacionu infrastrukturu za procenjivanje i merenje kreditnog rizika, podstaći razvoj sektora lokalnih institucionalnih investitora, kao i obaviti neophodne izmene zakona koji trenutno onemogućavaju emisiju municipalnih obveznica u praksi.
- Priključenje države Evropskoj uniji (EU) može značajno uticati na brži razvoj tržišta kapitala, veće interesovanje stranih investitora i povećanu raspoloživost slobodnih sredstava za finansiranje poslovanja domaćih akcionarskih društava i emitenata dužničkih hartija od vrednosti. Pored navedenog, priključenje EU donosi i novu zakonsku regulativu, kriterijume izveštavanja na tržištu kapitala i primene principa korporativnog upravljanja, koji su neophodni i za uspeh pojedinačnih kompanija i celokupne privrede u nadmetanju za slobodna sredstva evropskih i svetskih investitora.
- Primena regulative EU na domaće tržište kapitala mora se učiniti postupno, uz dužnu pažnju i neophodno vreme potrebno za razumevanje stavki koje se prenose u domaću regulativu. Iako je evropska regulativa obavezujuća, iskustva drugih zemalja ukazuju da se može prilagoditi potrebama i stepenu razvoja domaćeg tržišta kapitala. U procesu primene regulative EU preporučuju se konsultacije sa državama i institucijama koje su ovaj put već prošle i koje mogu dati korisne savete u pogledu praktične realizacije.
- Potrebno je potpuno prihvatanje novih tržišnih pravila, institucija, učesnika i uopšte tržišne kulture, da bi se u kratkom roku dostigao stepen razvoja drugih evropskih tržišta koja su do sadašnjeg stanja stigla kroz decenije razvoja i prilagođavanja. Pored izmene kulture poslovanja, neophodno je znati i predvideti eventualne probleme i biti spreman za trenutke kada nastupe.
- Proces prilagođavanja domaćeg tržišta kapitala standardima koji važe u EU može se unaprediti kroz edukaciju kompanija u oblasti prikupljanja sredstava na tržištu kapitala i davanja prednosti inicijalnoj javnoj ponudi, promociju i negovanje odnosa sa investitorima, dobro korporativno upravljanje, edukaciju investitora i najšire javnosti, kao i pružanje pomoći državi u uspostavljanju drugog stuba penzionog osiguranja i privlačenja investicija.

- Zahtev za čvršćom regulacijom tržišta, u domenu zaštite investitora, transparentnosti tokova kapitala i prebacivanja vanberzanskih transakcija na trgovanje »na parketu« radi dodatnog povećanja transparentnosti, koji je nastao kao rezultat nedavne svetske finansijske krize, može rezultovati u povećanju likvidnosti, lakšem prikupljanju kapitala, bržem obavljanju transakcija i dobijanju kvalitetnijih informacija sa tržišta za investitore, trgovce, kompanije, regulatore i druge učesnike tržišta kapitala.
- Problem domaćeg finansijskog tržišta nije samo u likvidnosti i kapitalizaciji bankarskog sektora, jer su oba pokazatelja iznad pokazatelja drugih zemalja u regionu, već u sposobnosti i mogućnosti da se izgradi tržište kapitala koje bi predstavljalo dobru finansijsku alternativu realnom sektoru.
- Rast broja transakcija i ubrzanje procesa trgovanja podrazumeva i povećano angažovanje novih tehnoloških rešenja u procesu trgovanja, izveštavanja i praćenja trgovanja, analize, itd. Tehnologija može doprineti rastu efikasnosti i dostupnosti trgovanja, ali sa druge strane i povećati troškove potrebne za uključivanje u trgovanje, postaviti nove izazove za regulatore i uticati na skoro trenutno globalno prenošenje i dobrih, ali i negativnih tržišnih trendova. Zbog toga je bitno ponuditi rešenja koja na odgovarajući način zadovoljavaju konkretne potrebe različitih tržišnih učesnika, koja su fleksibilna, intuitivna za korišćenje i višestruko kvalitetna.
- Potrebno je intenzivirati aktivnosti na izradi metodologije, istraživanju i oceni kvaliteta odnosa sa investitorima domaćih kompanija, na povećanom uzorku i uz kontinuirano praćenje, a sve u cilju promocije i unapređenja odnosa izdavalaca hartija od vrednosti i drugih učesnika tržišta i davanja adekvatnog značaja izgradnji i održavanju dugoročnih i kvalitetnih odnosa sa investicionom javnošću. Poželjno je da analize i preporuke zasnovane na rezultatima istraživanja, kompanije primene u svom praktičnom nastupu na tržištu kapitala u narednom periodu.

U Beogradu, 18. novembra 2010. godine